

KINH NGHIỆM TỔ CHỨC KHÁM, SÀNG LỌC, CÁCH LY VÀ ĐIỀU TRỊ BỆNH NHÂN TẠI NHTD

Bệnh viện Bệnh Nhiệt đới Trung ương

Đại cương

- **Coronavirus:** là nhóm các loài virus thuộc họ *Coronaviridae*, virus có hệ gen ARN dương sợi đơn kèm nucleocapsid đối xứng xoắn ốc
- *Coronavirus* có thể gây bệnh ở người và nhiều loài động vật. Ở người chúng thường gây ra các triệu chứng cảm lạnh thông thường, nhiễm trùng mũi, xoang hoặc cổ họng và lây lan qua hắt hơi, ho
- Tuy nhiên, một số biến chủng gây dịch có thể dẫn đến các bệnh lý viêm phổi nặng, dễ gây tử vong

Đại cương

- **SARS_CoV:**

- Là một *beta coronavirus* gây ra “Hội chứng hô hấp cấp tính nặng” (*Severe acute respiratory syndrome - SARS*).
- lây từ người sang người qua đường hô hấp, chủ yếu trong môi trường kín và nhân viên y tế là đối tượng có nguy cơ cao. Gây tổn thương phổi nặng.
- Vật chủ được cho là dơi móng ngựa lây sang Cây hương.
- Dịch bùng phát ở Hongkong, trong 8 tháng (từ 11/2002 đến 7/2003), lan ra 37 Quốc gia với 8422 trường hợp mắc, với 916 ca tử vong (10,9%) ^[4].
- Tại Việt nam: Dịch xâm nhập từ 23/2/2003. Sau 45 ngày gây nhiễm 63 người, 7 tử vong (Ca bệnh xâm nhập chết tại Hồng Kông, 1 bác sĩ đến thăm bệnh viện Việt Pháp, 4 nhân viên BV Việt Pháp + Bs Carlo Ubani của WHO) [4] WHO, (2003)

BÀI HỌC KINH NGHIỆM TRONG ĐẠI DỊCH SARS 2003

SARS
2003

Bệnh truyền nhiễm mới nổi đầu tiên ở thế kỉ 21 xảy ra ở khu vực và trở thành vấn đề toàn cầu...

Chúng ta ngạc nhiên và không có sự chuẩn bị

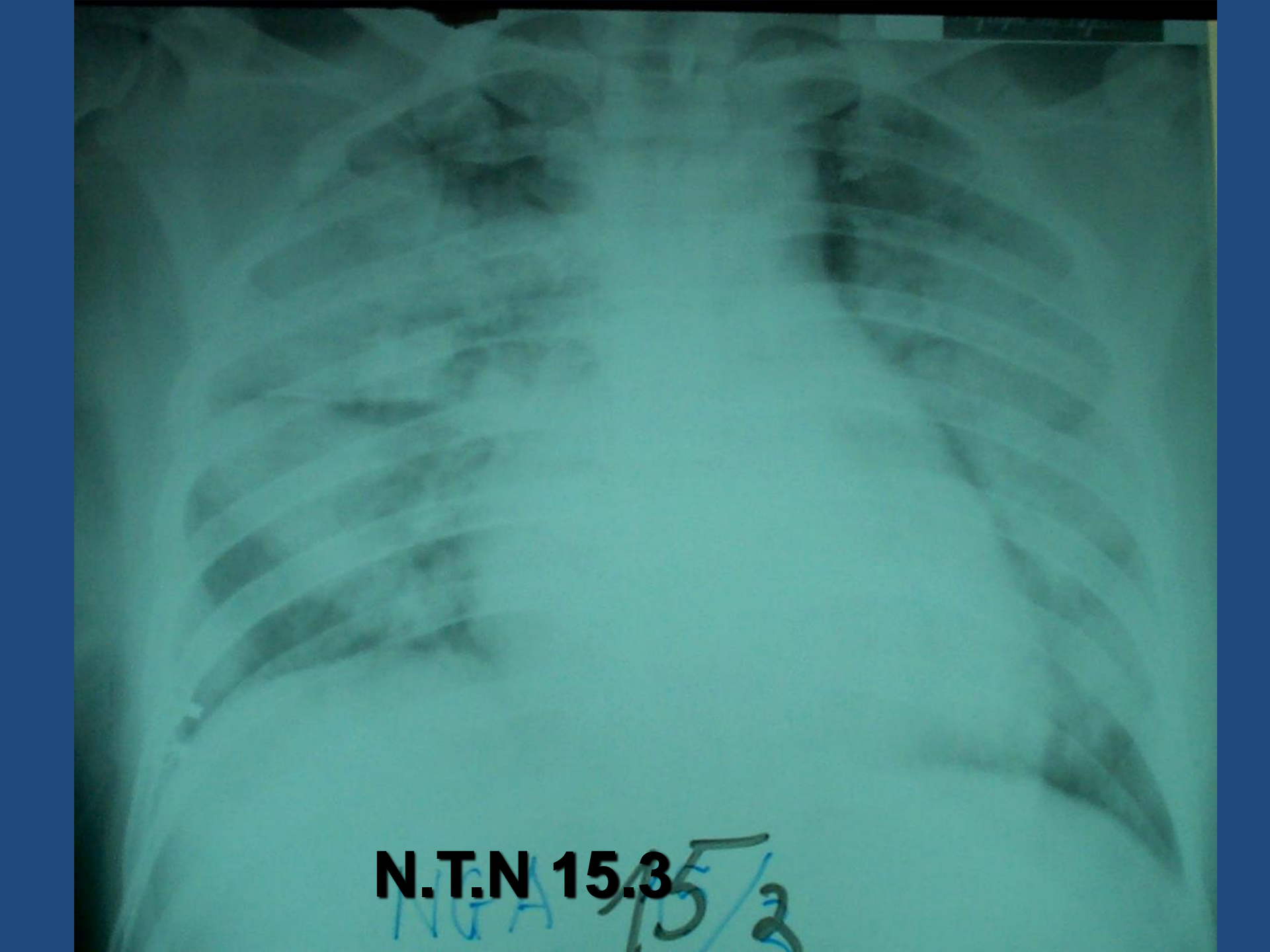
BS Carlo ubani chuyên gia
của WHO tại VIỆT NAM,
lịch, Campuchia @
tổ chức vs SARS

10.4.2003 03:12

N.T.N 15.3
NGA 15/2

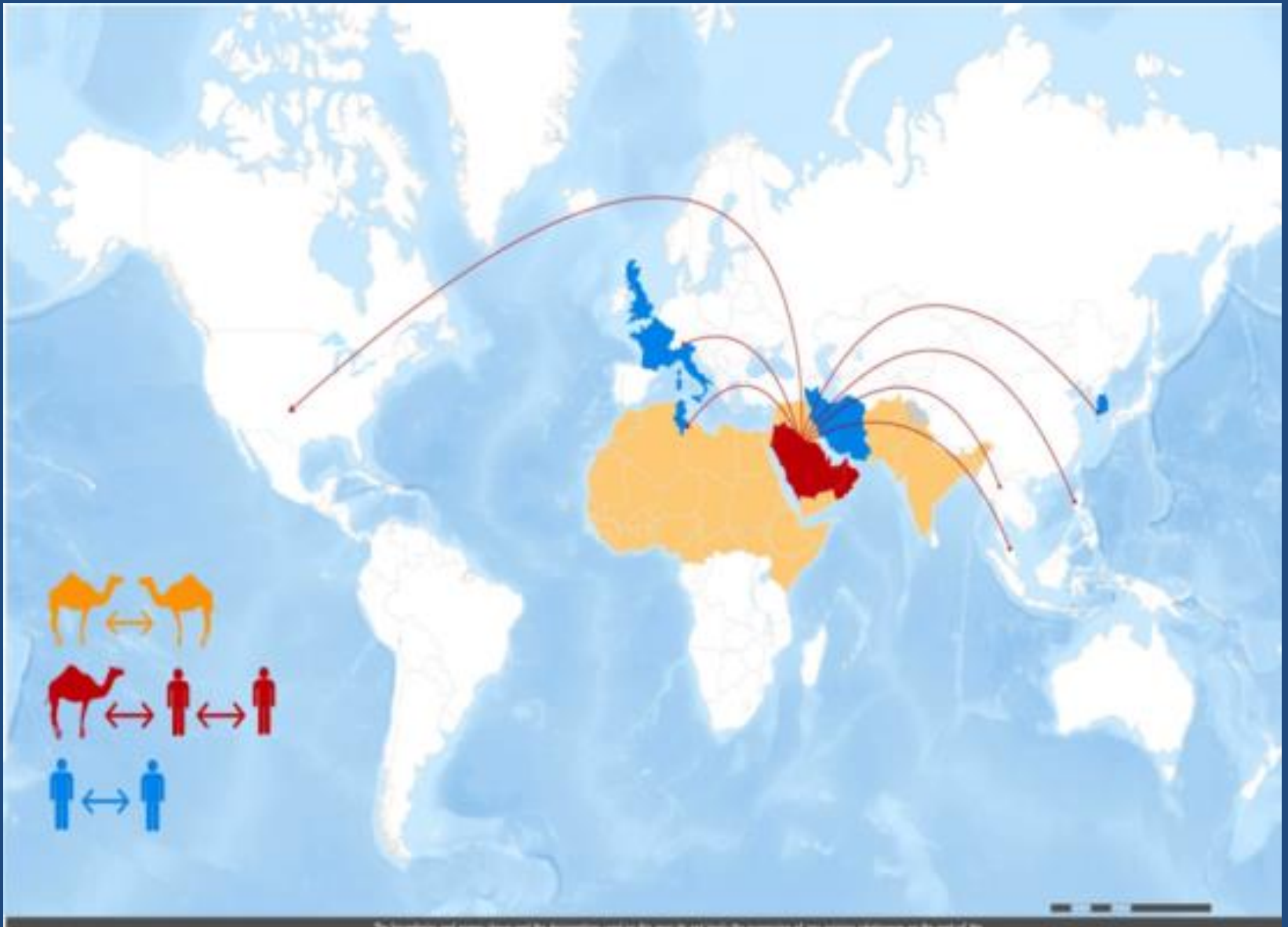

Đại cương

- **MERS_CoV:**

- Là một beta coronavirus gây ra “**Hội chứng Hô hấp Trung Đông**” (Middle East Respiratory Syndrome - MERS).
- Trường hợp nhiễm MERS_CoV đầu tiên là một bệnh nhân tử vong ở Jeddah, Saudi Arabia năm 2012.
- Tính đến 12/2019 có 27 Quốc gia xuất hiện BN MERS_CoV, gây nhiễm 2494 ca, 858 trường hợp tử vong (34,4%) ^[5].
- Tổn thương thường gặp là viêm phổi và suy thận
- Vật chủ trong tự nhiên là Dơi hút máu, truyền qua vật chủ trung gian là lạc đà 1 bước sang người, có thể lây từ người sang người trong môi trường kín.

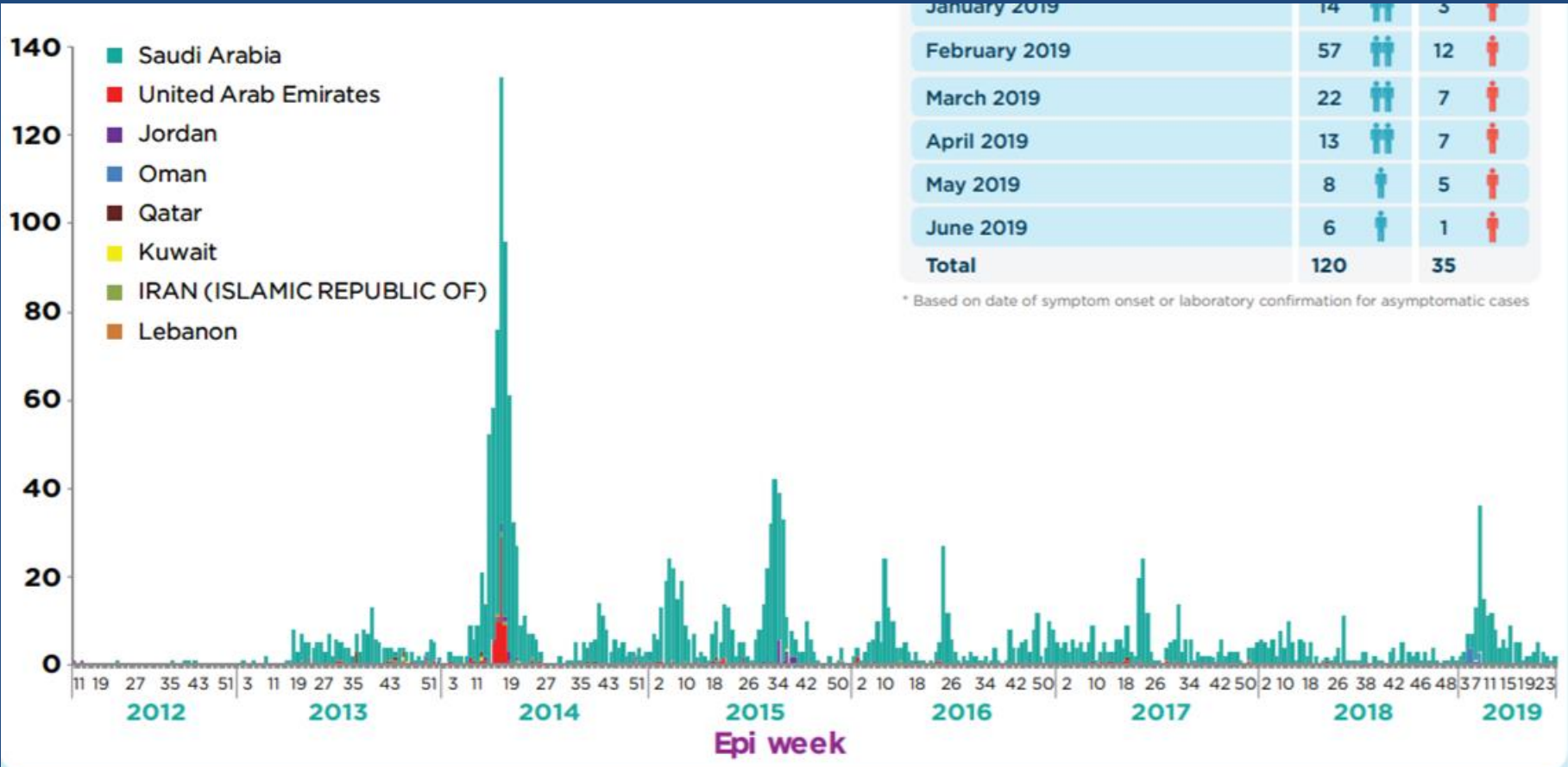

MERS

Đường cong dịch tễ các ca bệnh khẳng định MERS 04/2012 – 06/2019, Đông Địa Trung Hải

Tổng kết toàn cầu

- 2449 ca khẳng định bằng XN
- 845 ca tử vong
- 27 quốc gia được ghi nhận

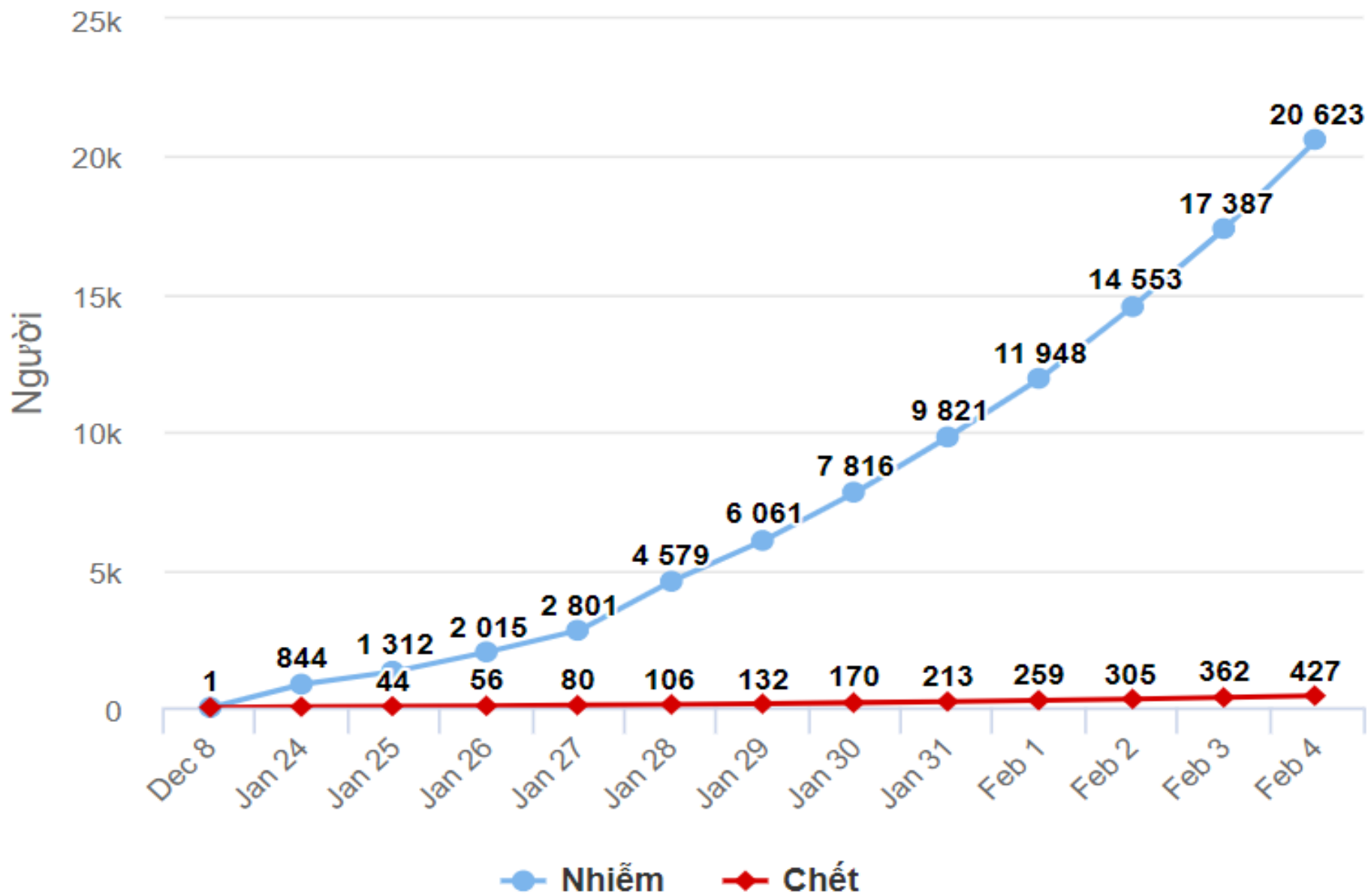
Đại cương

- **Covid-19:**
  - Là *beta coronavirus* cùng nhóm với SARS_CoV,
  - Ca đầu tiên trên người vào ngày 08/12/2019 tại thành phố Vũ Hán thuộc tỉnh Hồ Bắc – Trung Quốc.
  - Ổ dịch được cho là từ một chợ hải sản, nơi buôn bán rất nhiều loại động vật hoang dã và vật chủ được cho là dơi và rắn.
  - Giải trình tự gen cho thấy mức độ tương đồng với bộ gen SARS-CoV là 85% [3]. Và tương đồng với chủng *coronavirus* phân lập từ dơi là 96% [6].

Đại cương

Dịch virus corona

**Tính đến ngày 10/02/2020 có tổng cộng 40573 ca
khẩn định, tử vong 910 ca. Xuất viện: 3497 ca.
Tỷ lệ tử vong chung 2,24% (ngoài TQ 0,53%)**

- Trung Quốc 40573
- Germany: 14
- Thailand: 32
- Japan: 26
- Hong Kong: 36
- Singapore : 43
- Taiwan: 18
- Australia: 15
- Macau: 10
- Malaysia : 18
- France: 11
- US: 12
- South Korea: 27
- United Arab Emirates: 7
- Canada: 7
- Vietnam: 14
- Cambodia: 1
- Finland: 1
- Nepal: 1
- Sri Lanka: 1
- Italia: 3
- India: 3
- Philipin: 3, TV: 1
- Srilanca: 1
- Sweden: 1
- Spain: 1
- Russia: 2
- Belgium: 1
- Khác: 64

Tổng số ngoài TQ: 378

Nhận định tình hình dịch

- Tình hình dịch bệnh trở thành vấn đề y tế khẩn cấp tại Trung quốc, có nguy cơ gây ra đại dịch toàn cầu.
- Ngày 30/1/2020, tổ chức y tế thế giới tuyên bố tình trạng khẩn cấp y tế quốc tế.

Thủ tướng Trung Quốc Lý Khắc Cường tới thăm bệnh viện Jinyintan ở Vũ Hán, Hồ Bắc để chỉ đạo tình hình đối phó với dịch bệnh viêm phổi do virus corona.

Vũ Hán gấp rút xây dựng 2 bệnh viện dã chiến mới để cách ly hoàn toàn những người nhiễm bệnh.

@武汉中心医院

@武汉中心医院

@武汉中心医院

Đáp ứng phòng chống dịch

- 23/1/2020: Công điện CP chỉ đạo về công tác chống dịch
- 28/1/2020: Chỉ thị 05 CT-TTg
- 30/01/2020: số 79-CV/TW Chỉ đạo Ban Bí thư TW
- 31/01/2020: Công điện số 06 của Thủ tướng CP
- 01/02/20120: Công bố dịch

Các biện pháp phòng chống dịch

- Thành lập BCD quốc gia phòng chống dịch
- Khai báo và báo cáo dịch
- Tổ chức cấp cứu và KCB
- Tổ chức cách ly y tế
- Vệ sinh tiệt trùng, tẩy uế vùng có dịch
- Cách biện pháp phòng hộ cá nhân
- Kiểm soát ra vào vùng dịch
- Huy động, trưng dụng các nguồn lực cho hoạt động chống dịch
- Hợp tác quốc tế trong hoạt động phòng chống dịch
- Các biện pháp chống dịch khác trong thời gian chống dịch

Bộ Y tế

- Chỉ đạo các sở y tế, bệnh viện thành lập các Ban chống dịch, các đội phản ứng nhanh đáp ứng với dịch.
- Xây dựng hướng dẫn về giám sát điều tra dịch tễ
- Xây dựng hướng dẫn về chẩn đoán và điều trị
- Các hướng dẫn chuyên môn cho cộng đồng chung

Bốn kịch bản phòng chống dịch

- Mức độ 1: các ca bệnh ngoại lai đến từ Vũ Hán, chưa đến mức độ 2
- Mức độ 2: có ca bệnh ngoài cộng đồng, dưới 20 ca
- Mức độ 3: lây lan ra cộng đồng có ý nghĩa, từ 20 – 1000 ca.
- Mức độ 4: tình trạng khẩn cấp lây lan ra cả cộng đồng.

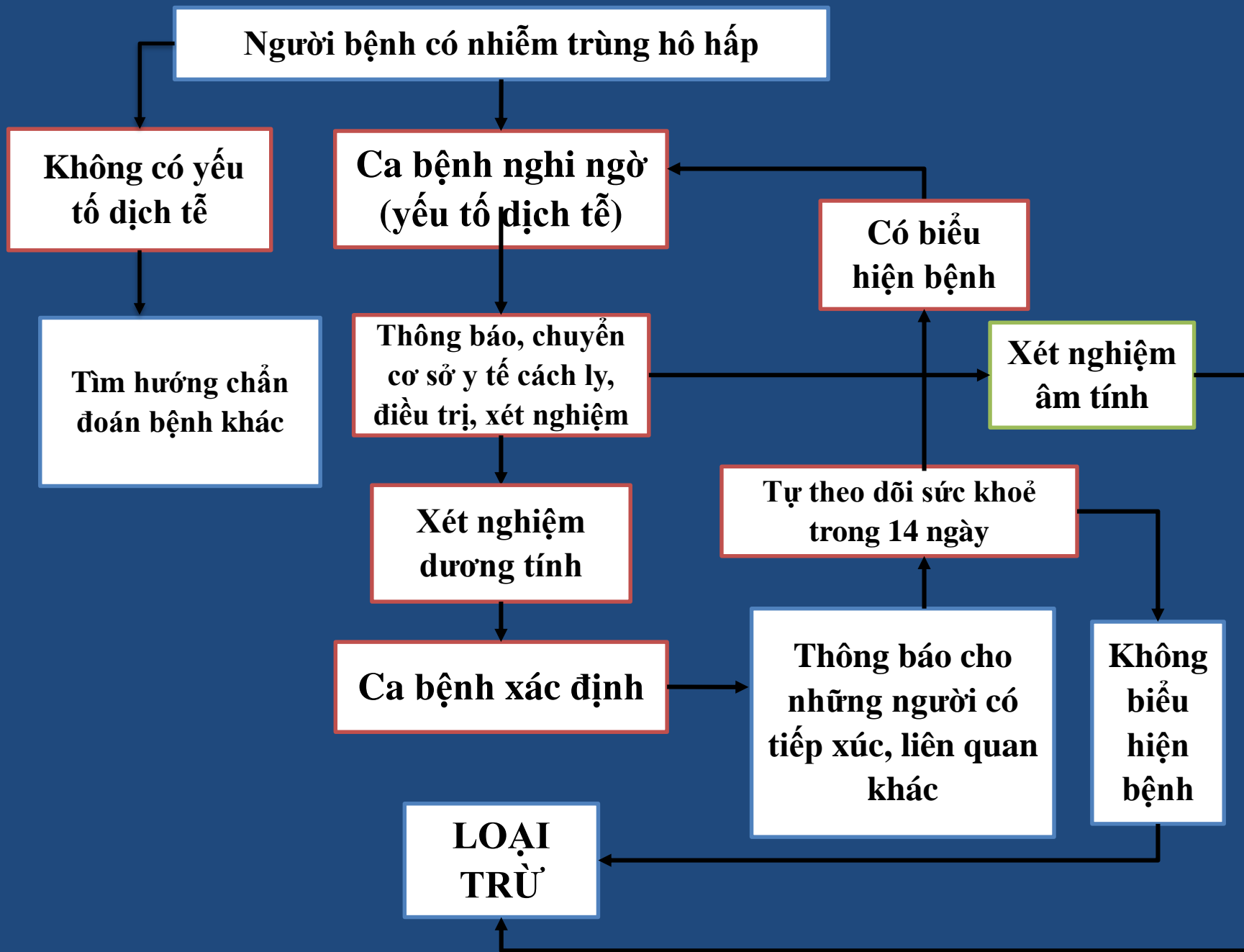
Hiện nay chúng ta đang ở mức độ 2

Bệnh viện

- Tổ chức khám sàng lọc cách ly
  - Bố trí một phòng khám riêng về nhiễm trùng hô hấp, có lối đi và khu vực chờ riêng, khử khuẩn
  - Tất cả các bệnh nhân đều phải kiểm tra yếu tố dịch tễ, tên tuổi, địa chỉ nơi cư trú, số điện thoại liên hệ, người liên hệ
  - Khi có ca nghi ngờ phải cách ly, lấy mẫu xét nghiệm và thông báo cho y học dự phòng

SƠ ĐỒ PHÁT HIỆN CA BỆNH NGHI MẮC nCoV TẠI NƠI KHÁM BỆNH

Phòng bệnh cách ly

- Các loại phòng bệnh cách ly:
  - Phòng cách ly áp lực âm
  - Phòng cách ly hô hấp có buồng đệm
  - Phòng có lưu thông không khí tốt

Công tác khử khuẩn buồng cách ly

- Sử dụng hệ thống khử khuẩn không khí
  - Airocid
  - Máy tạo ozone
  - Đèn cực tím
- Lau sạch sàn nhà, giường bệnh, nắm cửa bằng dung dịch sát khuẩn
- Thực hiện phòng ngừa chuẩn và phòng ngừa bổ sung theo chẩn đoán.

Các công việc đã thực hiện.

- Khởi động hoạt động của Ban chỉ đạo PC dịch
- Các thành viên phụ trách các nhiệm vụ cụ thể sau:
  - Phòng KHTH: Điều phối hoạt động, theo dõi và báo cáo dịch.
  - Phòng TCHC: Bố trí nhân lực và huy động toàn bộ nguồn lực của BV phục vụ chống dịch.

- Phòng Vật tư-TTB: Chuẩn bị đầy đủ máy thở và TTB phục vụ phòng, chống dịch.
- Khoa Dược: Chuẩn bị đầy đủ thuốc và thuốc cấp cứu...
- Khoa Chống nhiễm khuẩn: Tổ chức cách ly, khử khuẩn, cung cấp phương tiện phòng hộ,...
- Khoa khám bệnh: Tổ chức phòng khám riêng cho bệnh nhân nhiễm trùng hô hấp, có tiêu chuẩn cụ thể giám sát và điều trị.
- Khoa Điều trị tích cực: Triển khai khu cách ly điều trị bệnh nhân, chuẩn bị đầy đủ nguồn lực hồi sức bệnh nhân nặng.

Khu vực cách ly đặc biệt

Khử khuẩn tại buồng bệnh

Vệ sinh phòng bệnh sau khi bệnh nhân ra viện

- Các khoa khác
  - Khoa Virus Ký sinh trùng: Tổ chức một đơn nguyên thu dung, giám sát và cách ly bệnh nhân.
  - Khi số lượng bệnh nhân đông sẽ huy động toàn Viện để cách ly chống dịch
  - Số lượng bệnh nhân vượt quá khả năng thu dung của Viện sẽ huy động các bệnh viện vệ tinh để tham gia chống dịch
- Khoa Xét nghiệm:
  - Tổ chức nhân lực và phương tiện để làm xét nghiệm cho kết quả sớm nhất.
  - Hợp tác với đơn vị nghiên cứu lâm sàng Đại học Oxford trong chẩn đoán sớm nhất cho bệnh nhân.
  - Phối hợp gửi mẫu cho Viện VSDTTW để khẳng định những trường hợp (+).

- Phòng Chỉ đạo tuyến:
  - Kiểm tra và chỉ đạo phòng chống dịch tại các tuyến dưới.
- Phòng Đào tạo NCKH:
  - Tổ chức tập huấn cho cán bộ của Viện và các đơn vị khác.
  - Triển khai nghiên cứu khoa học.

CÁC HOẠT ĐỘNG ĐÃ THỰC HIỆN

- Xây dựng dự thảo Hướng dẫn chẩn đoán và điều trị , trình Hội đồng chuyên môn Bộ Y tế thông qua và ban hành.
- Cử cán bộ tham gia giảng dạy tại các lớp tập huấn cho các tuyến khu vực miền Bắc, miền Trung (Vĩnh Phúc, Thanh Hóa, Hưng Yên, Lai Châu....)

CÁC HOẠT ĐỘNG ĐÃ THỰC HIỆN (tiếp)

- Tổ chức tập huấn cho toàn bộ cán bộ trong BV về:
  - Tiêu chuẩn giám sát ca bệnh.
  - Tổ chức cách ly tại cơ sở.
  - Cách lấy, bảo quản và vận chuyển bệnh phẩm.
  - Chẩn đoán, điều trị ca bệnh.
  - Khử khuẩn buồng bệnh và dụng cụ.
  - Sử dụng các phương tiện phòng hộ cá nhân.

TẬP HUẤN TẠI VIỆN

Tập huấn rửa tay thường quy và sát khuẩn tay nhanh tại Viện

CÁC HOẠT ĐỘNG ĐÃ THỰC HIỆN (tiếp)

- Ban chống dịch họp một lần/tuần để xem xét, đánh giá và chỉ đạo công tác phòng chống dịch.
- Hàng ngày, Giám đốc BV cập nhật tình hình dịch trên thế giới và VN, các chỉ đạo của Bộ Y tế... Để chỉ đạo các bộ phận triển khai thực hiện kịp thời.
- Thành lập 03 tổ cấp cứu phòng chống dịch ngoại viện, chuẩn bị đầy đủ nhân lực, phương tiện, thuốc men, ô tô để sẵn sàng chi viện cho tuyến trước và chống dịch tại thực địa.

CÁC HOẠT ĐỘNG ĐÃ THỰC HIỆN (tiếp)

- Công tác thông tin báo cáo:
  - Báo cáo dịch khi có ca bệnh mới, báo cáo hàng ngày, báo cáo tuần, tháng cho:
    - Lãnh đạo Bộ Y tế,
    - Cục QL khám chữa bệnh,
    - Cục Y tế Dự phòng
  - Thông tin cho Viện VSDTTW, Sở Y tế/TTYTDP Hà Nội để giám sát tại cộng đồng.

CÁC HOẠT ĐỘNG ĐÃ THỰC HIỆN (tiếp)

- Công tác truyền thông:
  - Phổ biến, tuyên truyền tính chất nghiêm trọng của dịch, triệu chứng của bệnh, biện pháp phòng chống, biện pháp cách ly bệnh nhân...để người dân tự nhận biết bệnh, tự phòng chống bệnh cho mình, tích cực chủ động tham gia công tác phòng chống dịch thông qua các phương tiện thông tin đại chúng như vô tuyến truyền hình VTV1, O2TV, VTV3, VOV..., các báo, đài...

CÁC HOẠT ĐỘNG ĐÃ THỰC HIỆN (tiếp)

- Công tác kiểm tra, chỉ đạo PC dịch ở các địa phương:
    - Tổ chức đoàn công tác trực tiếp đến các địa phương có cửa khẩu biên giới và các tỉnh có dịch bệnh như:
      - Móng Cái – Quảng Ninh
      - Lạng Sơn
      - Vĩnh Phúc, Thanh Hóa...
- Để phổ biến, tăng cường công tác nhận diện các ca nghi ngờ, cách ly, lấy mẫu giám sát các ca bệnh, tổ chức công tác phòng chống dịch

CÁC HOẠT ĐỘNG ĐÃ THỰC HIỆN (tiếp)

- Khảo sát năng lực đáp ứng dịch của các khoa Truyền nhiễm các bệnh viện tỉnh, Tổ chức tập huấn cho các tỉnh: Thanh Hóa, Hưng Yên, Vĩnh Phúc...
- Thăm, củng cố công tác tổ chức phòng chống dịch, tập huấn cho nhân viên y tế tại một số bệnh viện vệ tinh

Tập huấn về chẩn đoán và điều trị bệnh tại địa phương.

Labo RT-PCR tại khoa xét nghiệm

BÀI HỌC KINH NGHIỆM

- Qua 1 tháng dịch xâm nhập vào Việt Nam. Chúng ta đã giám sát và khống chế dịch tương đối tốt, không để dịch lây lan thành dây chuyền. Thành công này là nhờ:
  - Có sự chỉ đạo sâu sát của Chính phủ,
  - Có sự chỉ đạo quyết liệt của Bộ Y tế.
  - Có sự tham gia tích cực của các phương tiện thông tin đại chúng giúp nâng cao nhận thức của nhân dân, Rất nhiều bệnh nhân tự phát hiện dấu hiệu bệnh và tình nguyện đến cách ly và điều trị tại bệnh viện.

BÀI HỌC KINH NGHIỆM

- Có sự phối hợp chặt chẽ giữa hệ thống y tế điều trị và y tế dự phòng. Điển hình là sự phối hợp giữa BV Bệnh Nhiệt đới Trung ương, Viện Vệ sinh Dịch tễ Trung ương và TT Y tế dự phòng Hà Nội
- Có sự nỗ lực của các cấp chính quyền, ngành Y tế các cấp và đội ngũ nhân viên Y tế
- Có sự hợp tác nhiệt tình và hiệu quả của các tổ chức quốc tế (WHO, Oucru - ĐH Oxford, CDC – Hoa Kỳ, vv)

- TRÂN TRỌNG CẢM ƠN